NORAKSTS
Lieta Nr. C27191603
SKA-70/2008

S P R I E D U M S

Rīgā 2008.gada 12.martā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore J.Briede
senatore V.Krūmiņa
senators J.Neimanis

piedaloties pieteicējam *A.A.*, viņa pārstāvei *A.Š.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim Imantam Lubānam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *A.A.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2003.gada 24.jūlija lēmuma Nr.19/18868 atcelšanu daļā, sakarā ar *A.A.* kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 21.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes audita pārvalde veica pieteicēja *A.A.* iedzīvotāju ienākuma nodokļa auditu par periodu no 2000.gada 1.janvāra līdz 2001.gada 31.decembrim.

Audita rezultātā 2003.gada 21.martā sastādīts audita pārskats, kurā konstatēts, ka pieteicējs nav aprēķinājis iedzīvotāju ienākuma nodokli no visa 2000.gada apliekamā ienākuma (pieteicējs aprēķinājis nodokli no 172,57 latiem, bet auditā konstatēts, ka nodoklis bija jāaprēķina no 3492,80 latiem). No auditā konstatētās starpības (3320,23 latiem) pieteicējam aprēķināts papildus maksājamais iedzīvotāju ienākuma nodoklis 830,06 lati, kā arī atbilstoša soda nauda tādā pašā apmērā.

Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Audita pārvalde ar 2003.gada 21.marta lēmumu par audita rezultātiem uzlika pieteicējam pienākumu iemaksāt valsts budžetā iedzīvotāju ienākuma nodokli 830,06 latus un soda naudu 830,06 latus.

Pieteicējs apstrīdēja minēto lēmumu.

[1.1] Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes direktors, izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, konstatēja, ka pieteicējs ienākumu deklarāciju pielikumos D3 „Ienākumi no saimnieciskās darbības" nav uzrādījis ieņēmumus no saimnieciskās darbības individuālajā uzņēmumā „Alva un Ko" 2000.gadā 2312,63 latus un 2001.gadā 128 latus. Kā arī pieteicējs palielinājis izdevumus 2000.gadā par 1031,28 latiem, un samazinājis izdevumus 2001.gadā par 260,83 latiem. Pielikumā D1 „Taksācijas gadā Latvijas Republikā gūtie ieņēmumi" pieteicējs nav uzrādījis no sabiedriskās organizācijas „Latvijas sīkuzņēmēju asociācija „Kalve"" gūtos ieņēmumus 2000.gadā 300 latus un 2001.gadā 330 latus. Ņemot vērā konstatēto, Rīgas reģionālās iestādes direktors pieteicējam papildu nomaksai budžetā aprēķināja iedzīvotāju ienākuma nodokli par 2000.gadu 904,73 latus un par 2001.gadu 99,23 latus, kopā 1003,96 latus.

Līdz ar to Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes direktors ar 2003.gada 21.maija lēmumu atcēla apstrīdēto lēmumu un uzlika pieteicējam pienākumu iemaksāt valsts budžetā iedzīvotāju ienākuma nodokli 1003,96 latus un soda naudu tādā pašā apmērā.

Pieteicējs apstrīdēja minēto 2003.gada 21.maija lēmumu.

[1.2] Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors, izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, konstatēja, ka apstrīdētajā lēmumā nav ņemts vērā sabiedriskās organizācijas „Latvijas sīkuzņēmēju asociācija „Kalve"" ieturētais iedzīvotāju ienākuma nodoklis no pieteicēja ienākumiem, kā arī individuālā uzņēmuma „Alva un Ko" ieturētais nodoklis. Savukārt pārējā daļā apstrīdētais lēmums ir pamatots.

Līdz ar to Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors ar 2003.gada 24.jūlija lēmumu Nr.19/18868 atcēla apstrīdēto lēmumu daļā par iedzīvotāju ienākuma nodokli 167,87 latiem un soda naudu 167,87 latiem, bet atstāja to spēkā pārējā daļā – par iedzīvotāju ienākuma nodokli 836,09 latiem un soda naudu 836,09 latiem.

[2] Pieteicējs iesniedza tiesā pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2003.gada 24.jūlija lēmuma atcelšanu daļā par iedzīvotāju ienākuma nodokli 836,09 latiem un soda naudu 836,09 latiem.

Pieteicēja iebildumu būtība ir, ka Valsts ieņēmumu dienests, aprēķinot pieteicēja apliekamo ienākumu, nepamatoti nav piemērojis 2000.gada 30.septembra noteikumus Nr.331 „Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķina pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienākumu". Tā vietā Valsts ieņēmumu dienests nepamatoti piemērojis Ministru kabineta 2000.gada 20.jūnija noteikumus Nr.200 „Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka nodokļu maksājumu lielumu".

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2006.gada 9.marta spriedumu noraidīja pieteikumu. Pieteicējs pārsūdzēja spriedumu.

[4] Administratīvā apgabaltiesa ar 2007.gada 21.septembra spriedumu noraidīja pieteikumu, spriedumu pamatojot ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Ministru kabineta 2000.gada 30.septembra noteikumi Nr.331 „Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķina pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienākumu" piemērojami gadījumos, ja nodokļu maksātāja deklarētie ienākumi neatbilst viņa izdevumiem taksācijas gadā.

Konkrētajā gadījumā nav konstatēts, ka pieteicēja deklarētie izdevumi būtu pārsnieguši ieņēmumus. Līdz ar to minētie noteikumi lietā nav piemērojami.

[4.2] Ministru kabineta 2000.gada 20.jūnija noteikumu Nr.200 „Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka nodokļu maksājumu lielumu" 2.8.apakšpunkts noteic, ka uz aprēķinu pamata nodokļu maksājumu lielumu fiziskajām un juridiskajām personām Valsts ieņēmumu dienests nosaka citstarp gadījumā, ja Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonām pārbaudes laikā nav pieejami nodokļu maksātāja grāmatvedības uzskaites dokumenti, nav iespējams pārbaudīt nodokļu maksātāja grāmatvedības dokumentus vai nav pieejami darījumu attaisnojuma dokumenti.

Konkrētajā gadījumā Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonām audita laikā nebija pieejami visi nodokļu maksātāja grāmatvedības uzskaites dokumenti. Tādējādi Valsts ieņēmumu dienestam bija pamats piemērot minētos noteikumus Nr.200.

[5] Pieteicējs iesniedza kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 21.septembra spriedumu.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka Administratīvā apgabaltiesa spriedumā nav norādījusi, kādēļ netiek ņemta vērā Valsts ieņēmumu dienesta Zemgales priekšpilsētas nodaļas 2006.gada 22.septembra izsniegtā izziņa Nr.6.3/30618, kuru pieteicējs tiesas sēdes laikā iesniedza tiesai. Nevērtējot minēto izziņu, Administratīvā apgabaltiesa, pēc

pieteicēja domām, pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154.panta trešo daļu, kas noteic: tiesa spriedumā norāda, kādēļ tā vienam pierādījumam devusi priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinusi vienu faktu par pierādītu, bet citu – par nepierādītu.

[6] Valsts ieņēmumu dienests rakstveida paskaidrojumos norādījis, ka pieteicēja kasācijas sūdzība nav pamatota. Valsts ieņēmumu dienests uzskata, ka kasācijas sūdzībā norādītā dokumenta nevērtēšana nevarēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas.

[7] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve uzturēja kasācijas sūdzību. Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvis to neatzina un lūdza noraidīt.

Motīvu daļa

[8] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apgabaltiesa spriedumā nav norādījusi, kādēļ netiek ņemta vērā Valsts ieņēmumu dienesta Zemgales priekšpilsētas nodaļas izsniegtā izziņa Nr.6.3/30618. Minētajā izziņā norādīts, ka nodokļu maksātājs – pieteicēja individuālais uzņēmums „Alva un Ko" – 1996.gada 9.septembrī ir stājies uzskaitē Valsts ieņēmumu dienestā un nav reģistrēts ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā. Izziņā arī norādīts, ka uzņēmumam 2006.gada 22.septembrī nav nodokļu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu parādu.

Kasācijas sūdzībā nav norādīts, kā šīs izziņas nevērtēšana varēja ietekmēt apgabaltiesas spriedumu. Senāts, analizējot apgabaltiesas spriedumu *ex officio* nesaskata, ka minētais apstāklis varēja ietekmēt apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu vai pamatotību.

[9] Kā norādīts Senāta rīcības sēdes lēmumā, ar kuru tika ierosināta kasācijas tiesvedība šajā lietā, Senāta judikatūrā ir atzīts, ka Valsts ieņēmumu dienests apstrīdēšanas stadijā nedrīkst noteikt adresātam lielāku nodokļa soda naudu kā sākotnējā administratīvajā aktā noteiktā, ja sākotnējo administratīvo aktu ir apstrīdējis pats tā adresāts *(sk., piemēram, Senāta 2006.gada 20.decembra lēmuma lietā Nr.SKA-543/2007 9.punktu).*

Konkrētajā lietā ar sākotnējo Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu pieteicējam ir noteikta soda nauda 830,06 lati. Minēto lēmumu pieteicējs ir apstrīdējis, un apstrīdēšanas stadijas noslēgumā pieņemtajā Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora

lēmumā pieteicējam ir noteikta soda nauda 836,09 lati. Tātad Valsts ieņēmumu dienests apstrīdēšanas stadijā ir noteicis pieteicējam par 6,03 latiem lielāku soda naudu kā sākotnējā lēmumā noteiktā.

Administratīvā apgabaltiesa minēto apstākli nav vērtējusi. Tāpēc apgabaltiesas spriedums ir atceļams daļā par 6,03 latiem (starpība starp Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Audita pārvaldes lēmumā un ģenerāldirektora lēmumā uzlikto soda naudu). Pārējā daļā apgabaltiesas spriedums ir tiesisks un pamatots un ir atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 2.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 21.septembra spriedumu daļā par 6,03 latiem (starpība starp Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Audita pārvaldes lēmumā un ģenerāldirektora lēmumā uzlikto soda naudu). Šajā daļā lietu nosūtīt izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Pārējā daļā apgabaltiesas spriedumu atstāt negrozītu, bet *A.A.* kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore *(paraksts)* J.Briede

senatore *(paraksts)* V.Krūmiņa

senatore *(paraksts)* J.Neimanis

NORAKSTS PAREIZS

Senatore J.Briede

Rīgā 2008.gada 12.martā